

Sambandið og sjálfstýrið háls um háls í afturhaldsverjuni.

Tað ljóðar marghættigt at hoyra sambandið, A. Samuelsen í lögtinginum og blaðið í sínum lagi, rugga sær sjálfum og hilla fólkinum, **veljarumum**, inn, hvussu ómagaligt og ræðuligt tað var, tá ið sjálfstýrið og socialistarnir høvdu meirlutan, gingu saman um ræðið.

Eín má, hvorja ferð sambandið hevja hesa sína dómadagsrødd, eins og Jeppe sáli klípa seg í lærið fyrri at vita, um ein er vakinn. Tí vit megu í okkara óviti spyrja: Nær eru sjálfstýrismenn og javnaðarmenn gingin saman um stjórnarvalið her á landi?

Hvorjir eru teir, ið ár eftir ár eru gingin saman um at koma okkara einasta dugandi og munandi inntøkumál: **einkarsølu við rusdrekkka, salti, koki og koks, olju, brunatrygging, kongsgóðið aftur til Føroyar o. s. fr?** **Sambandið og sjálfstýrið!**

Hvorjir eru teir, ið hava verið samdir um at skjóta út, ár eftir ár, hjálp til okkara gomlu fiskimenn? **Sjálfstýrið og sambandið!**

Hvorjir vóru teir, ið gjøgnum langa tíðir rørandi samdir settu fótur í spennu móti ellisrentulógini, inn til teir, troðkaðir av fólkeameiningini, noyðdist at slekka eftir? **Sjálfstýrið og sambandið!**

Vit finga so ein kripul av eini ellisrentulóg. Men hvorjir eru teir, ið aftur seta fótur í spennu, nú tá ið Havnar kommunu vil ganga við til eina hæguru ellisrentu? **Sambandið og sjálfstýrið!**

Hvorjir eru teir, ið eru samdir um at koma arbeiðsloysisstandingslógina í hin stóra leypin, har øll, øll tey køvdu málini liggja? **Sambandið og sjálfstýrið!**

Hvorjir eru teir, sum treystir og ivaleysir tóku hondum saman um at skjóta út ta sociala forsorgina sum invalidurentulógina og aðrar? **Sambandið og sjálfstýrið!**

Hvorjir eru teir, ið himprast og vena seg við at gera nakað við hilt stóra uppskotið um jarðagrunnin og broytan av okkara jarðavíðurskiftum? **Sjálfstýrið og sambandið!**

Hvorjir eru teir, ið eru við at sundurmala ministeris uppskot um ein demokratiskan hægri skúla, so fátækramanna børn eisini kunnu koma fram at læra? **Sambandið og sjálfstýrið!**

Vit kundu hilda áfram at spurt og svara. Tekur ein lögtingstíðindi, vil ein síggja, at í allraflestu málum er eingin munur á hesum báðum stóru flokkunum. Teir eru samdir, hvør av teimum so eru við yvir lutan í lögtingsmannatali.

Eínans í mentunarmálum er ein munur. Í hesum málum hava sjálfstýrismenn, tó ikki altíð allir, og javnaðarmenn gingið saman.

Í finansplaninum gingu vit við til lukusavgift og at taka móti teim 40.000 kr., ið nú annars

ÚR SUÐUROY

fara í statskassan. Men her gingu sambandsmenn ímóti, hóast ter smærri umsøktu havnirnar sum í Høvi, heimi á Sandi, í Haldarsvik og aðrastaðni og okkara vegir stóðu í vanda fyrri at falla heilt niður fyrri. Men tessverri gingu sjálfstýrismenn einans eitt lítið fet við okkum í finansplaninum viðvíkjandi inntøkuleiðini, í tí teir hildu við sambandinum at koma øll hini frammanundan nevndu inntøkumál, ið javnaðarflokkurin visti á. Hetta er so mikið meiri harmuligt, sum tað visti seg, at lukusavgift ikki kann gjøgnumførast uttan eitt særligt tollpolití, ið vil eina meginpartin av inntøkuni við lukusavgift.

Hvussu hættislig og dýr henda stóða sambandsins og sjálfstýrisins hevur verið landinum sýnir, at nú er í frættum, at sambandsmenn noyðast at koma við uppskoti um ein særligan lögtingsskatt, um ikki steddur skal verða í allar landsins uppgávur á landi og á sjógv.

Á Føroya lögtingi 1933.

Útskiftingarlógin.

Útskiftingarlógin hevur verið til revidión á tingi í ár.

Tær royndir, ið eru gjordar við útskifting, hava ikki allar verið góðar. Her í blaðnum hava soleiðis menn kærast seg illa um at hava liðið órætt og stórt tap av útskifting. Um kærast hevur verið hjá teim "hæguru", hevur víðkomandi ongur sómur fingið. Manna millum í útskiftum bygdam hevur tí verið sterkt á máli um, at lógin mátti broytast, so hon kom at virka meiri rættvíst.

Nevndin, ið hevur haft málið til viðgerðar, hevur sett uppskot til nakrar smærri broytingar. Sum domi kunnu nevast:

Fyrr kravdust eigararnir av 1/3 av jarðagóðsinum fyrri eini útskifting, nú bert 1/4. Áður var greitt atkvøð eftir tí gamla markatalinum. Nú verður stemmað eftir skattamarkatalinum. Fyrr var útskiftingarkannatíð í Keypmannahavn.

Nú er uppskot um at fáa eitt særligt útskiftingarkannatíð í Føroyum. Hetta hevur sjálvandi týðning fyrri uppálan av Føroyingum til útskiftingararbeiðið. Taksatíðsarbeiðið var fyrr gjørt av sýslumanninum í samband við íveimum av sóknarstýrinum valdum monnum. Nú verður hetta arbeiðið gjørt av útskiftingarkommisjónini samstundis við bonitering og uppmælingini.

Um sjálfv uppskotið og útskiftingarmálið í síni heild varð harður orðardráttur. Menn hildu lógina vera ov lítið heimliga og hóskandi til føroysk víðurskiftir. Talað var um, at útskiftingin kom at kosta um 3 milliónir fyrri allar Føroyar — og so kundu vit "resikera", at jorðin tá var so petlað sundur aftur, at tað varð aftur talað um útskifting av nýggjum. Hetta sýnir, at torvur er til eina lóg, ið setur

reglur fyrri solu og pettan av jorðini. Nevndarinnar uppskot varð viðtikið við 17 atkvøðum.

Útflytan av lomviga.

Harra Otto Bech hevur søkt tingið um at fáa í lag, at loyvi verður givið at selja føroyskan ófriðaðan fugl í Danmark. Tað er nevniliga hann í Danmark móti solu av lomviga, lunda og øðrum fugli.

Lögtingið viðtók at heita á ríkisstýrið um at geva dispensatión frá lógini fyrri føroyskum fugli.

Skattaðlíknan eftir forimuni.

Kommunurnar hava sett uppskot til lögtingið um, hvussu stóran part av skattinum jorðin skal bera. Uppskotini eru ógvuliga ymisk, frá 1/100 til 1/10. Lögtingið samtykti uppskotini frá kommununum.

Prestaflyttingur.

Lögtingið hevur í ár haft til viðgerðar at avloysa prestaskjútín.

Nevndin, ið hevur haft málið til viðgerðar, hevur bytt seg í try: 4 við einum meirlutauppskoti, 1 við einum minnilutauppskoti, 2 stilla einki uppskot.

Meirlutin (sambandsmenn) setti uppskot um at avloysa prestaskjútín við 4500 kr. um árið, minnilutin setti uppskot um avloysing við 3000 kr. Staturn er gingin við til at rinda 1/2.

Við 3. viðgerð varð heitur orðardráttur um málið.

A. Samuelsen helt langa roðu um málið og vardi avloysingina við 4500 kr. Prestarnir høvdu ynskt yvir 5000 kr.

Edw. Mitens helt, at prestarnir høvdu sett talið ov høgt og óivað tikið fleiri ferðir við enn embætisferðirnar. Hann víðmælti at greiða atkvøðu fyrri minnilutauppskotinum. Lætt var nú at ferðast, ferðaskip og bilir gingu nú tít millum bygda.

Winther helt, at ferðapeningurin hjá sýslumonnnum kundi leggjast til grund fyrri prestaflutningsútreiðslunum. Sýslumanna ferðatréiðslur høvdu bert verið 900 kr. seinasta ár. Sýslumennirnir høvdu meiri at gera. Teir reistu í hvønn krók.

Niclasen hevði ikki hug til at ofra nakað. Hann helt eina langa talu um religiún og prestar.

P. M. Dam spurdi A. Samuelsen, um prestarnir vóru ásettir við fríum embætisreisum. Um so var, mátti skjútúrin avloysast við eitt sindur av peningi. Hann dugði ikki at skilja, hvussu tað bar til, at prestarnir — tá ið tað ikki var talan um at fara yvir fjórð — skuldu hava meiri útreiðslur enn t. d. missionerarnir. Teir gingu uttan fylgu millum bygda. Hann visti, at presturin Jacobsen í Suðuroy altíð ferðast einasamur og hevði ongur ferðatréiðslur. Tá ið hann kundi gera tað, mátti tað sama borið til hjá hinum, tá ið teir høvdu fótin fastan. Nýggir prestar mátti ikki ásetast við fríum embætisferðum uttan har, ið teir noyðdust yvir fjórð. Talarin kom inn uppá tað meiningaleysa, at kirkjurnar ikki kundu nýtast frítt til guðs-

tenastu av missionerum og øðrum leikfólki, ið vildi halda guðsfundir. Hævið kirkjan verið fri til nýtlu fyrri meinigheitina, vóru ikki so nógvir pengur lagdir niður í meinigheitshús við síðuna av kirkjuni. Kirkjulið interesseraðir menn máttu hugsa um at fáa eina broyting her.

Uppskotið frá minnilutanum varð viðtikið.

„Smiril“.

Fyri árið í ár er undirskotið yvir 17000 kr. Fyri næsta ár er tað mett til 20.000 kr. Tingið søkir til statin um at rinda helvtina av undirskotinum eins og at hækka postlískotið. Vinnunevndin er givið heimild at reisa ein kassakredit uppá 15000 kr. Um torvur var til tess, kann hon fara uppá 25000. Ættanin er at áseta ein særligan administrator, ið skal hava „Smiril“ at taka sær av. Lógin er at byrja við 250 kr. um mánaðin og hækka við og við til eina árs-løn av 1500 kr.

Undir orðaskiftinum spurdi P. M. Dam, hví „Smiril“ ikki var farin til Ísland eftir útróðramonnum, tá ið teir tess vegna heittu á lögtingið ella administratorin. Hann hevði sæð menn kæra seg um, at teimum var sýtt „Smiril“. Talarin víði fegin fáa greið á hesum. Útróðramenninir siga seg at hava liðið óekonomiskt tap av, at „Smiril“ ikki kom.

Edw. Mitens: Fyrr var samtykt at lata „Smiril“ sigla til Íslands eftir útróðramonnum, men tað er fallið burtur. Í ár eru fiskimenn farnir uttan at venda sær til administratorin. Telegram kom so hin 23. august um at fáa „Smiril“ til Íslands. Fiskimonnum var vist til „Lagerfoss“. Teir misti við tað bert eina viku. „Smiril“ kundi illa fara uttan so, at tað var strangt tikið neyðturvuligt.

Danielsen upplýsti, at „Smiril“ hevði ketilreinsing, tá ið telegrammið kom og kundi bert at tí ikki fara upp til Íslands. Hann hevði sæð í einum blað her, at „Smiril“ skuldi tapa uppá ikki at fara. Men tað var vist tvorturimóti. Tað mátti vera fastari orða millum fiskimennar og administrator. „Smiril“ kundi ikki fara upp í „tað bláa“, kanska bert fáa nakrar fíar fiskimenn, meðan restin fór við øðrum skipum heim.

P. M. Dam: Heimferðin til Føroyar kostaði fiskimonnum 3000 kr. Kundi „Smiril“ gera ferðina fyrri henda pening uttan tap? Sjálvandi mátti alt vera orðnað fiskimanna og „Smiriles“ ímillum frammanundan, so at fiskimennirnir eins og „Smiril“ kundu fáa besta úrslitið. Administrator kundi t. d. lýst í bloðnum, so fiskimennirnir vistu, hvat teir skuldu gera, áðrenn teir fóru avstað.

Djurhuus spurdi, um tað var nóg mikið dekksplass á „Smiril“ fyrri bátnar.

N. Debess helt, at lættasti háttur at fara fram uppá var, at fiskimennirnir gjøgnum teirra felag komu ásamt við „Smiriles“ administrator. „Smiril“ skuldi helst ikki haft tap.

J. Patursson ráddi til, at fiskimannafelagið tingaðist við eimskipafelagið í Íslandi, ivaleyst

fingu teir avslátt í prísinum, helt hann.

Samtykt til lán til Klakksvíkar kommunu.

Ymsir eiga um 30.000 kr. hjá Klakksvíkar kommunu fyrri arbeiði og „eleveranca“ til ravmagnsverkið har norðuri.

Kommunan søkir lögtingið um samtykt og tryggjan fyrri einum láni.

Meirlutin (sambandið) vil ganga við til at geva samtykt til lánið, men er ímóti at tingið skal garantera fyrri tað.

Minnilutin (Zachariasen) setti uppskot um, at tingið eisini garanteraði, tí, segði hann, annars fekk kommunan ikki lánið.

Minnilutauppskotið fekk bert 10 atkvøður við tað, at N. Niclasen og 10 av sambandsmonnum atkvøddu ikki.

Meirlutauppskotið varð so viðtikið.

Samtykt og lögtingsgaranti fyrri einum láni uppá 33000 kr. til Fuglafjarða kommunu.

Fuglafjarða kommunu ættar at byggja ein nýggjan skúla, og søkir hon tess vegna tingið um at samtykja og garantera fyrri eitt lán uppá 33000 kr.

Hetta viðtók lögtingið.

Zachariasen, ið stemmaði fyrri hesum, fanst tó at, hvussu lógið tað var av sambandinum at sýta Klakksvíkar kommunu garanti, meðan tað í sama bili jattaði Fuglafjarða kommunu, ið søkti um tað sama.

Lógin um „Betalingshenstand for Ejere af Landbrugsejendomme m. m.“

var viðtikin við 21 atkvøðum.

Lógin um tilsyn við dampkettum á landjorðini

viðtók tingið við 18 atkvøðum.

Sambandið við lögtingskatti!

1918 varð av sjálfstýrinum sett fram uppskot um heinleiðis skatt til lögtingið, men sambandsflokkurin á tingi stemmaði **nei**. Hvi stemmaði sambandið **nei**? Vit ætla, at tað mundi vera fyrri at verja „den nuværende statsrettslige Stilling“.

Í ár 1933 setur sambandið uppskot um lögtingskatt. Hesin skattur fellur soleiðis:

Hvor Skatteindtægten udgør 2.500 Kr., svares et Beløb af 25 Kroner.

Er Indtægten over: 2.500 Kr., men ikke over 3.000 Kr., svares 25 Kr. af 2.500 Kr. og 1 % af Resten. 3.000 Kr., men ikke over 4.000 Kr., svares 30 Kr. af 3.000 Kr. og 2 % af Resten. 4.000 Kr., men ikke over 5.000 Kr., svares 50 Kr. af 4.000 Kr. og 3 % af Resten. 5.000 Kr., men ikke over 6.000 Kr., svares 80 Kr. af 5.000 Kr. og 4 % af Resten. 6.000 Kr., men ikke over 7.000 Kr., svares 120 Kr. af 6.000 Kr. og 5 % af Resten. 7.000 Kr., men ikke over 8.900 Kr., svares 170 Kr. af 7.000 Kr. og 6 % af Resten. 8.000 Kr., men ikke over 10.000 Kr., svares 230 Kr. af 8.000 Kr. og 7 % af Resten. 10.000 Kr., svares 4 % af hele Skatteindtægten.

Vit hava einki ímóti hesum skatti, tvorturimóti. Hann er bert nakað lágur fyrri tær stóru inntøkurnar. Vit hava ymsa ferðir tikið til orða fyrri at fáa ein særligan skatt á tær stóru inntøkurnar.

Men hvussu er tað vorðið við